

вивченням категорії модальності працювало чимало лінгвістів. Серед них і В. Виноградов, й І. Гальперін, і Ф. Брюно, і Ш. Баллі, а також І. Корунець, Е. Бенвеніст та багато інших.

Нам відомо, що категорія модальності реалізується в мові на декількох рівнях. На фонетичному рівні засобами її вираження є логічні наголоси, інтонація і, власне, те, що ми з Вами звикли називати забарвленням голосу. На лексичному рівні – модальні слова та вирази, які виражають сумнів, припущення, вірогідність, бажання тощо. Граматичними засобами вираження модальності є категорії способу та часу, які, власне, вказують на відношення змісту речення до дійсності. Натомість лексико-граматичними засобами є модальні дієслова, за допомогою яких категорія модальності виражається в англійській мові в понад 70% випадків.

Модальними є такі дієслова, як *must, can, could, may, might, should, would, ought to*. Також, вивчаючи засоби вираження категорії модальності на рівні художнього твору та її відтворення при перекладі, варто відзначити розбіжність цих засобів в англійській та українській мовах і різноманітність їх відтворення при перекладі, яка часто є викликаною вживанням лексико-граматичних засобів у тому чи іншому відтинку значення. Наприклад, дієслово *would*, яке в наступному випадку виражає припущення: *And yet it would be the blackest treachery to Holmes to draw back now from the part which he had intrusted to me* [2, с. 24]. *І все ж відмовитись від цієї ролі, яку Холмс мені довірів, означало б вчинити щодо нього найчорнішу зраду* [1, с. 26]. Як бачимо, перекладач для відтворення категорії модальності, вживає умовну частку «б». Натомість у наступному випадку, перекладач перетворює речення у дійсний спосіб: *A shadow of a doubt as to my conduct would bring the matter to an end* [2, с. 13]. *Навіть тінь сумніву щодо моєї поведінки розладнає всю справу* [1, с. 14]. Загалом, таке перетворення модальності саме собою можна вважати засобом її вираження при перекладі, адже форма є вторинною по відношенню до змісту, тобто перекладач вправі змінювати структуру речення. Розглянемо також випадки із використанням модального дієслова *must*, яке, як ми знаємо, передає значення обов'язкової вимоги, потреби, наполегливої рекомендації, і перекладається за допомогою слів «повинен», «могти»: *We must be at Briony Lodge to meet her* [2, с. 20]. *На той час ми повинні бути в Брайєні Лодж, щоб зустріти її* [1, с. 21]. Однак, цікавим є також перекладацька трансформація, що полягає у зміні підмета: *You must not interfere, come what may* [2, с. 20]. *Я вимагаю від вас одного: хоч би що сталося – не втручайтесь* [1, с. 21]. Знову ж таки, це є якравою ілюстрацією того, що форма вторинна по відношенню до змісту і головна задача перекладача полягає у відтворенні ситуації загалом. Також дієслово *must* використовується на позначення припущення з високим рівнем впевненості: *It must be where she can lay her hands upon it. It must be in her own house* [2, с. 22]. *Отже, вона повинна бути під рукою. Фотографія в неї вдома* [1, с. 24]. Детектив, проаналізувавши всі факти, буде ланцюг логічно обґрунтованих припущень. І, як бачимо, аби передати при перекладі таку впевненість дієслово *must* може взагалі випускатися.

Отже, лексико-граматичні засоби, тобто модальні дієслова, є потужними засобами вираження категорії модальності в англійській мові. Вони охоплюють широкий діапазон відтінків модальних значень, серед яких ймовірність, логічне припущення, рекомендації, здогади, можливість, бажання тощо. Часто,